

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

Тетяна ЛИСЮК

ЕКСКУРСОЛОГІЯ

методичні рекомендації до виконання ІНДЗ для здобувачів другого
(магістерського) рівня вищої освіти спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація»
освітньо-професійної програми Туризм

Луцьк – 2026

УДК 796.5(077)

Л - 63

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки
(Протокол №6 від 18 лютого 2026 р.)

Рецензент:

Фесюк В.О. – доктор географічних наук, професор, професор кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Лисюк Т.В.

Л – 63

Екскурсологія: методичні рекомендації до виконання ІНДЗ для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація» освітньо-професійної програми Туризм. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2026. 37 с.

Методичні рекомендації до виконання індивідуальної науково-дослідної роботи (ІНДЗ) з освітнього компонента «Екскурсологія» спрямовані на формування у здобувачів практичних навичок з розроблення оглядових і тематичних екскурсій, що відображають природно-ресурсний потенціал і мультикультурну спадщину регіону.

Видання містить поетапні інструкції, вимоги до оформлення, приклади таблиць, критерії оцінювання та рекомендації щодо підготовки презентації.

Матеріали можуть бути використані здобувачами освіти спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація» під час виконання ІНДЗ, а також викладачами і фахівцями туристичної галузі для організації навчальної та практичної підготовки у сфері екскурсійної діяльності.

УДК 796.5(077)

©Лисюк Т.В. 2026

©Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2026

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ.....	5
ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ).....	10
ОФОРМЛЕННЯ, ПОДАННЯ ТА ЗАХИСТ ІНДЗ.....	26
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДЗ.....	30
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	31

ПЕРЕДМОВА

Сучасний етап розвитку туризму в Україні характеризується зростанням інтересу до пізнавальних, культурних і природних форм відпочинку, що базуються на усвідомленні цінності місцевої спадщини, природного середовища та традицій різних етнічних спільнот. У цьому контексті екскурсійна діяльність постає не лише як форма дозвілля чи джерело економічних прибутків, але й як важливий інструмент культурної дипломатії, просвітництва, сталого розвитку та регіональної ідентичності.

Екскурсологія як наукова дисципліна поєднує елементи географії, історії, культурології, етнології, екології та менеджменту туризму. Вона досліджує закономірності створення, організації та проведення екскурсій, розробляє методи формування маршрутів і підходи до популяризації культурних та природних цінностей.

В умовах сьогодення, коли особливого значення набуває збереження природних ресурсів і нематеріальної культурної спадщини, завдання екскурсовода полягає не лише у формуванні якісного туристичного продукту, але й у створенні простору для міжкультурного діалогу, виховання екологічної свідомості та шанобливого ставлення до локальної культури.

Індивідуальна науково-дослідна робота (ІНДЗ) є важливою складовою освітнього процесу, спрямованою на розвиток професійних компетентностей майбутніх фахівців у галузі туризму.

Виконання ІНДЗ із розроблення оглядової чи тематичної екскурсії дозволяє здобувачам опанувати навички аналітичного мислення, дослідження культурних і природних ресурсів регіону, творчого підходу до побудови екскурсійних маршрутів.

Особливий акцент робиться на вмінні інтегрувати у зміст екскурсії принципи сталого розвитку – екологічну відповідальність, соціальну справедливість та економічну збалансованість.

Волинський регіон має надзвичайно багатий природно-культурний потенціал: мальовничі ландшафти Шацьких озер, історичні пам'ятки Луцька, сакральні споруди різних конфесій, традиції поліських громад, етнокультурні фестивалі та ремесла. Поєднання природних ресурсів і мультикультурної спадщини створює сприятливі умови для формування унікальних екскурсійних продуктів, здатних привабити як внутрішніх, так і іноземних туристів.

Запропоновані методичні рекомендації допоможуть здобувачам освіти системно й послідовно реалізувати кожен етап роботи: від вибору теми, визначення мети й завдань екскурсії – до створення маршруту, складання методичної розробки та підготовки захисту.

Видання містить пояснення щодо критеріїв оцінювання, вимог до структури та оформлення, а також орієнтовні таблиці для аналізу об'єктів, побудови маршрутів і оцінки відповідності принципам сталого розвитку.

Таким чином, виконання ІНДЗ сприятиме не лише закріпленню теоретичних знань з дисципліни «Екскурсологія», але й розвитку практичних умінь, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері туризму, менеджменту культурної спадщини та регіонального розвитку.

Отримані результати стануть основою для формування авторського підходу до створення екскурсійних програм, що поєднують пізнавальність, креативність і відповідальне ставлення до довкілля.

Методичні рекомендації можуть бути використані не лише здобувачами освіти спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація», але й викладачами, екскурсоводами, працівниками туристичних агенцій, працівниками органів місцевого самоврядування та культурно-освітніх установ, які прагнуть підвищити якість екскурсійного обслуговування на основі локальної ідентичності та сталого розвитку.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ (ІНДЗ)

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є важливим складником освітнього процесу і самостійної науково-практичної діяльності здобувача освіти. Воно має на меті закріплення, поглиблення та практичне застосування знань, отриманих у межах освітнього компонента «Екскурсологія», а також формування фахових компетентностей, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері туризму, екскурсійного супроводу, краєзнавства та культурної спадщини.

1. Призначення ІНДЗ

ІНДЗ виконується з метою:

- закріплення теоретичних знань, отриманих під час лекцій, семінарів і практичних занять;
- розвитку навичок самостійного наукового мислення та дослідницького підходу до вивчення явищ екскурсійної діяльності;
- формування практичних умінь у проектуванні екскурсій, складанні маршрутів, доборі об'єктів, створенні методичних матеріалів;
- розвитку аналітичних здібностей, вміння систематизувати інформацію з різних джерел
- виховання культури академічної доброчесності, вміння грамотно оформлювати результати своєї праці.

2. Освітнє та професійне значення ІНДЗ

Виконання ІНДЗ є не лише перевіркою знань, а й практичним етапом професійного становлення майбутнього фахівця у галузі туризму.

Це завдання:

- сприяє розвитку дослідницької самостійності;

- навчає застосовувати наукові методи вивчення туристичних і культурних ресурсів;
- розвиває навички планування, аналізу, оцінки й презентації туристичного продукту
- дозволяє майбутнім фахівцям орієнтуватися у регіональному контексті, розуміти культурні, етнічні та природні особливості території
- формує здатність працювати з інформаційними ресурсами, цифровими інструментами, картографічними матеріалами, візуальними засобами;
- готує здобувачів до практичної діяльності в туризмі, музейній і культурній сфері, рекреаційних установах.

3. Що дає виконання ІНДЗ здобувачеві освіти

У результаті виконання ІНДЗ здобувач освіти:

- набуває досвіду практичного аналізу природно-ресурсного та культурного потенціалу певного регіону;
- оволодіває методикою побудови тематичних екскурсій з урахуванням принципів сталого розвитку
- вчиться проводити дослідження, добирати джерела, критично їх оцінювати, узагальнювати матеріал
- розвиває навички творчої діяльності – створення нових форматів екскурсій, візуального контенту, презентацій, інформаційних буклетів;
- засвоює правила наукового письма, оформлення цитувань, складання бібліографії
- готується до магістерського дослідження, адже ІНДЗ є підготовчим етапом до виконання кваліфікаційної роботи.

4. Основні вимоги до змісту та структури ІНДЗ

ІНДЗ має бути логічно структурованим, методично обґрунтованим і науково послідовним.

ІНДЗ повинно включати такі елементи:

1. Вступ, де розкривається актуальність теми, мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження, коротко окреслюється проблематика.
2. Основна частина, яка відображає поетапний процес дослідження або проектування (залежно від теми ІНДЗ).
3. Аналітичний розділ, що містить оцінку відібраних матеріалів, аналіз маршрутів, характеристику культурних і природних об'єктів.
4. Методичний розділ, у якому розкриваються прийоми, технології, форми і методи проведення екскурсії.
5. Висновки, у яких подається узагальнення результатів роботи, визначаються можливості практичного використання матеріалу
6. Список використаних джерел (не менше 10–15 найменувань)
7. Додатки (ілюстрації, карти, таблиці, схеми маршрутів, фото тощо).

5. Загальні критерії якості виконання ІНДЗ

Якісна навчально-дослідна робота повинна:

- відповідати темі та навчальній меті;
- бути науково обґрунтованою, логічно побудованою та структурно завершеною;
- містити чітко визначені мету і завдання, що співвідносяться з результатами дослідження;
- відзначатися оригінальністю підходу до вибору теми, трактування проблеми, розробки маршруту або екскурсії
- демонструвати володіння методами наукового аналізу, зокрема порівняння, систематизації, узагальнення, картографування, опису;
- відповідати вимогам академічної доброчесності – відсутність плагіату, правильне оформлення посилань;
- бути грамотно оформленою, із дотриманням вимог до мови, стилю та формату подачі матеріалу.

6. Очікувані результати виконання ІНДЗ

Після завершення роботи здобувач освіти має продемонструвати:

- уміння самостійно планувати й проводити дослідження;
- знання основ екскурсології, методів формування маршрутів і принципів сталого туризму;
- здатність аналізувати природно-культурне середовище регіону (зокрема Волинського краю);
- уміння логічно, грамотно й науково аргументовано викладати результати;
- навички публічного виступу та презентації свого проєкту.

Таким чином, ІНДЗ є не лише формою контролю знань, а важливим етапом становлення компетентного фахівця туристичної галузі, який уміє мислити аналітично, діяти креативно та відповідально ставитися до культурної і природної спадщини свого регіону.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ)

ТЕМА ІНДЗ: РОЗРОБКА ОГЛЯДОВОЇ ЧИ ТЕМАТИЧНОЇ ЕКСКУРСІЇ З ВРАХУВАННЯМ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ І МУЛЬТИКУЛЬТУРНОЇ ІСТОРИЧНОЇ СПАДЩИНИ РЕГІОНУ

Метою ІНДЗ є: формування практичних навичок професійної екскурсійної діяльності шляхом розроблення авторської екскурсії, яка відображає локальні природні ресурси та культурну різноманітність регіону в контексті сталого розвитку.

СТРУКТУРА ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ІНДЗ

ЕТАП 1. ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1.1. Визначення теми, мети та завдань екскурсії

Тема: оглядова чи тематична екскурсія, присвячена природним ресурсам, історико-культурним пам'яткам і традиціям різних етносів Волині.

Мета екскурсії: показати взаємозв'язок природного середовища та культурного розвитку Волині, формуючи в учасників екологічну свідомість і повагу до багатонаціональної історії краю.

Основні завдання:

1. Ознайомити екскурсантів з природними перлинами Волині (Шацькі озера, ландшафтні парки, річка Прип'ять, тощо).
2. Розкрити особливості історико-культурної спадщини: Луцький замок, костели, синагоги, монастирі, музеї.
3. Висвітлити внесок різних етносів (українців, поляків, євреїв, литовців) у розвиток регіону.
4. Показати сучасні ініціативи з екотуризму та збереження довкілля.
5. Сприяти формуванню культури сталого туризму – відповідального ставлення до природи й історичних пам'яток.

1.2. Обґрунтування актуальності теми

Волинь – це край, де поєднуються унікальні природні ресурси (Шацький національний природний парк, ліси, озера, річкові системи) і мультикультурна історична спадщина (Луцький замок, Свято-Троїцький собор, костел св. Петра і Павла, Синагога, етнографічні музеї, тощо).

Сучасна концепція сталого розвитку туризму передбачає використання природних і культурних ресурсів без шкоди для майбутніх поколінь.

Тому створення тематичної екскурсії по Волині сприятиме:

- підвищенню туристичної привабливості регіону;
- збереженню природної та культурної спадщини;
- розвитку екологічного мислення у місцевих жителів і туристів;
- зміцненню міжкультурного діалогу через історію.

1.3. Відбір літератури та складання бібліографії

Приблизний перелік джерел представлено у таблиці 1.1

Таблиця 1.1

Приблизний перелік джерел

Тип джерела	Приклади	Використання
Наукові праці	<p>1. Лисюк Т.В., Семенюк О.Ю. Сталий розвиток у сфері туризму і рекреації: інноваційні технології та екологічні підходи. <i>Економіка та суспільство</i>. 2025. № 73. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5824 DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-28.</p> <p>2. Лисюк Т.В., Костів Б.Т. Інноваційні підходи до цифровізації екскурсійної діяльності в умовах трансформації туристичного простору. <i>Економіка та суспільство</i>. 2025. № 74. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5971 DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-34.</p> <p>3. Лисюк Т.В. Екскурсологія у цифрову епоху: методологічні підходи та практичні інновації. <i>Економіка та суспільство</i>. 2025. № 75. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6117/6059 DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-27.</p> <p>4. Лисюк Т.В. Екскурсійна діяльність як засіб популяризації мультикультурної історичної спадщини Волині. <i>Економіка та суспільство</i>. 2025. № 76. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6269 DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-53</p>	Для аналізу природного потенціалу та історичних об'єктів
Довідкові видання	<p>1. Туристичні маршрути Волині (Департамент туризму Волинської ОДА)</p> <p>2. Енциклопедія Волині</p>	Для систематизації даних про об'єкти
Архівні та краєзнавчі матеріали	<p>1. Матеріали Волинського краєзнавчого музею</p> <p>2. Старі карти Волині</p>	Для збагачення історичних довідок
Інтернет-ресурси	<p>1. visitvolyn.travel</p> <p>2. lutskrada.gov.ua</p>	Для отримання актуальної інформації про сучасні об'єкти
Полеві дослідження	Інтерв'ю з працівниками музеїв, місцевими гідами	Для збору автентичних історій, легенд, місцевого фольклору

1.4. Визначення джерел екскурсійного матеріалу

Основні групи об'єктів представлено у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Основні групи об'єктів

Категорія	Приклади	Туристична цінність
Природні ресурси	Шацькі озера (Світязь, Пулемецьке, Люцимер), урочище Нечимне, річка Прип'ять	Унікальні природні ландшафти, екологічна привабливість
Історико-культурні пам'ятки	Луцький замок, монастирі, костел св. Петра і Павла, синагога	Відображають багатокультурну історію Волині
Етнографічні об'єкти	Музей історії села Колодяжне, садиба Лесі Українки	Формують культурну ідентичність регіону
Сучасні туристичні ініціативи	«Волинська експедиція», фестиваль «Берегиня»	Популяризують сталий та культурно-пізнавальний туризм

1.5. Очікуваний результат підготовчого етапу

Після завершення етапу здобувач освіти має:

- сформульовану тему, мету та завдання екскурсії;
- обґрунтування актуальності в контексті сталого туризму;
- бібліографічний список і опис джерел;
- попередній перелік екскурсійних об'єктів для маршруту;
- підготовлений фактичний матеріал для наступного етапу – побудови маршруту і розробки тексту екскурсії.

Узагальнююча таблиця підготовчого етапу (для Волині) представлена у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Узагальнююча таблиця підготовчого етапу (для Волині)

Підетап	Зміст роботи	Очікуваний результат
Вибір теми	Аналіз природних і культурних ресурсів Волині	Визначена тема: «Волинь – гармонія природи і мультикультурної спадщини»
Формулювання мети і завдань	Урахування екологічного й культурного аспектів	Мета: популяризація сталого туризму
Обґрунтування актуальності	Вивчення сучасних тенденцій розвитку туризму	Підготовлене пояснення значення теми
Відбір джерел	Література, архіви, інтернет, польові матеріали	Складена бібліографія
Визначення екскурсійного матеріалу	Природні, історико-культурні, етнографічні об'єкти	База об'єктів для маршруту

ЕТАП 2. РОЗРОБКА ЕКСКУРСІЇ

2.1. Відбір екскурсійних об'єктів

Під час розробки маршруту візьміть до уваги природні, історико-культурні та етнографічні пам'ятки Волині (табл. 2.1). Основний критерій добору – поєднання пізнавальної, естетичної, виховної та туристичної цінності.

Таблиця 2.1

Природні, історико-культурні та етнографічні пам'ятки Волині

Категорія об'єкта	Назва об'єкта	Коротка характеристика	Значення для екскурсії
Природні пам'ятки	Шацькі озера (Світязь, Люцимер, Пулемецьке)	Система понад 30 озер, частина Шацького національного природного парку	Демонструють унікальність Волинського Полісся, приклад сталого природокористування
	Урочище Нечимне	Болотно-лісовий масив біля с. Колодяжне	Символ гармонії природи, місце натхнення Лесі Українки
	Річка Прип'ять, тощо	Важливий водний ресурс, притока Дніпра	Приклад збереженого природного ландшафту, можливості для еко-туризму
Культурна та етнічна спадщина	Луцький замок (XIV ст.)	Один з найдавніших та найзбереженіших замків України	Осередок історії Великого князівства Литовського, центр культурного життя
	Костел св. Петра і Павла (XVII ст.)	Пам'ятка барокової архітектури	Представник католицької гілки культури Волині
	Велика синагога (XVII ст.)	Архітектурна пам'ятка єврейської громади	Символ мультикультурності Луцька
	Садиба Лесі Українки (с. Колодяжне)	Меморіальний музей видатної поетеси	Підкреслює культурну спадщину Волині
	Етнографічний музей у Рокинях, тощо	Музей просто неба з традиційними волинськими хатами	Відображає народні ремесла та побут поліщуків

2.2. Аналіз пізнавальної цінності, доступності і можливостей показу

За допомогою таблиці 2.2 проаналізуйте пізнавальну цінність, доступність і можливість для показу основних об'єктів мультикультурної історичної спадщини Волині (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Екскурсійні об'єкти мультикультурної історичної спадщини Волині

Об'єкт	Місце розташування	Культурна належність	Тип об'єкта	Значення	Потенціал для екскурсій
Луцький замок (Замок Любарта)	 м. Луцьк	Українська / литовська	Архітектурна пам'ятка	Один із найстаріших замків України	Туристичний магніт, комплексні історичні тури
Синагога	 м. Луцьк	Єврейська	Сакральна споруда	Символ єврейської громади	Екскурсії, єврейська спадщина
Костел Святої Трійці	 сmt. Олика	Польська	Сакральна архітектура	Шедевр бароко на Волині	Релігійний і архітектурний туризм
Кірха лютеранська	 м. Луцьк	Німецька / протестантська	Сакральна споруда	Свідчення німецької колонізації	Екскурсія: «Луцьк багатонаціональний»
Музей-садиба Лесі Українки	 с. Колодяжне	Українська	Меморіальний музей	Центр української культури та літератури	Літературні екскурсії
Замок Радзивіллів	 сmt. Олика	Польська / литовська	Архітектурна пам'ятка	Резиденція польсько-литовських магнатів	Екскурсії з історії шляхетських родів
Єврейське кладовище	 м. Володимир	Єврейська	Меморіальний об'єкт	Місце пам'яті, пов'язане з трагедіями ХХ ст.	Маршрути пам'яті та толерантності
Пам'ятна дошка на місці колишньої	 м. Луцьк	Чеська	Меморіальний об'єкт	Свідчення чеської міграції ХІХ ст.	Етнографічні екскурсії

Об'єкт	Місце розташування	Культурна належність	Тип об'єкта	Значення	Потенціал для екскурсій
чеської школи					
Національний заповідник «Стародавній Володимир»	 м. Володимир	Багатонаціональна	Історико-культурний комплекс	Поєднання різних культур і конфесій	Комплексні тематичні тури, туристичні кластери

2.3. Врахування мультикультурного контексту

Екскурсія будується на принципі мирного співіснування культур Волині:

- релігійна спадщина: православні монастирі, католицькі костели;
- Юдейська культура: синагоги, старі єврейські квартали;
- Литовсько-польські впливи: у замковій архітектурі та міських традиціях;
- Українська етнокультура: народне мистецтво, вишивка, пісні, легенди.

Усі ці елементи показують Волинь як простір діалогу культур, що гармонійно поєднує традиції різних народів.

2.4. Складання маршруту екскурсії

1. Приклад складання маршруту екскурсії представлено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Маршрут екскурсії (зразок для заповнення)

№ зупинки	Назва екскурсійного об'єкта	Тип об'єкта (природний / культурний / етнічний)	Місце розташування	Короткий зміст показу і розповіді	Форма показу (пішохідна / автобусна)	Час зупинки (хв)
1	_____	_____	_____	_____	_____	_____
2	_____	_____	_____	_____	_____	_____
3	_____	_____	_____	_____	_____	_____
4	_____	_____	_____	_____	_____	_____
5	_____	_____	_____	_____	_____	_____

6						

Пояснення до заповнення таблиці

№ зупинки – порядковий номер об’єкта в маршруті.

Назва екскурсійного об’єкта – конкретна назва (озеро, замок, музей, храм тощо).

Тип об’єкта – зазначити: *природний, культурний, історичний, етнічний* або *змішаний*.

Місце розташування – населений пункт або територія.

Короткий зміст показу і розповіді – 2–3 речення про те, що саме буде показано і розказано екскурсантам.

Форма показу – пішохідна, автобусна або комбінована.

Час зупинки – орієнтовна тривалість перебування на об’єкті.

2. Додатково (за бажанням здобувачів освіти) можна додати ще одну таблицю для узагальнення маршруту (табл. 2.4)

Таблиця 2.4

Загальна характеристика маршруту

Показник	Характеристика
Тип екскурсії	
Тривалість	
Загальна протяжність	
Кількість зупинок	
Цільова аудиторія	
Форма проведення	

3. Нанести об’єкти маршруту на контурну карту (приклад рис. 2.1).

Рис. 2.1. Приклад нанесення об'єктів маршруту на контурну карту

2.5. Об'їзд (обхід) маршруту

Під час перевірки маршруту (у реальній або віртуальній формі) визначається:

- стан доріг та тривалість переїздів;
- наявність зручних стоянок, місць для фото і відпочинку;
- можливість організації харчування і безпечного пересування;
- оптимальний порядок зупинок для логічної та тематичної послідовності.

2.6. Підготовка контрольного тексту екскурсії

1. Контрольний текст екскурсії – це затверджений технологічний документ, що містить вивірений, науковий та повний зміст інформації з певної теми. Він слугує основою для розробки індивідуальних текстів екскурсоводів, включаючи вступ, основну частину, висновки та логічні переходи. Він має чітку структуру:

2. Вступна частина – привітання, коротко про мету поїздки.

3. Основна частина – історичні, культурні, природні факти, легенди, цитати, логічні переходи між зупинками.

4. Заключна частина – підбиття підсумків, акцент на збереженні природи та культурної спадщини.

Приклад фрагменту: «Ми знаходимося біля Луцького замку – серця давньої Волині. Тут, у XIV столітті, збирався великий з'їзд монархів Європи. Ця подія показує, що Волинь завжди була місцем зустрічі культур і держав...»

2.7. Формування «портфеля екскурсовода»

Портфель екскурсовода містить:

- фотоматеріали та карти маршруту;
- короткі історичні довідки про об'єкти;
- статистичні дані (кількість туристів, площа парку, рік заснування тощо);
- цитати, легенди, уривки з творів Лесі Українки;
- аудіо- або відеоматеріали (за потреби).

2.8. Визначення методичних прийомів проведення екскурсії

Основні прийоми:

- порівняння (різні архітектурні стилі, народні традиції);
- *емоційний вплив* (легенди, цитати, народні пісні);
- *діалог із групою* (питання-відповіді, активна взаємодія);
- *використання наочності* (фотографії, карти, предмети побуту);

- *проблемний підхід* (наприклад: «Як зберегти озера Волині від забруднення?»).

2.9. Техніка ведення екскурсії

- чіткий темп і ритм мовлення;
- зоровий контакт з аудиторією;
- використання мікрофона на відкритому просторі;
- пауза перед важливою інформацією
- динамічна зміна тону, щоб підтримувати інтерес.

2.10. Складання методичної розробки

Методична розробка включає:

- тему, мету і завдання екскурсії;
- коротку характеристику маршруту;
- опис об'єктів і час перебування на кожному;
- послідовність показу та розповіді;
- методичні рекомендації для екскурсовода (що підкреслити, на чому акцентувати увагу).

2.11. Індивідуальний текст екскурсовода

Індивідуальний текст в екскурсійній діяльності – це персоналізований конспект або картки з ключовими датами, цитатами та матеріалами, створений на основі контрольного тексту. Він використовується екскурсоводом для впевненості, кращого запам'ятовування підтем, швидкого перегляду перед або під час екскурсії та полегшення викладу матеріалу.

У ньому важливо дотримуватися:

- історичної достовірності;
- логічної послідовності подачі;
- емоційності, образності та доступності для слухачів.

Узагальнююча таблиця етапу 2.

Підетап	Зміст роботи	Очікуваний результат
<i>Відбір об'єктів</i>	Добір природних і культурних пам'яток Волині	Перелік екскурсійних об'єктів
<i>Аналіз об'єктів</i>	Оцінка пізнавальної цінності, доступності	Обґрунтований набір для маршруту
<i>Складання маршруту</i>	Побудова логічної послідовності зупинок	Готовий маршрут екскурсії
<i>Обхід маршруту</i>	Перевірка на місцевості	Уточнений графік руху
<i>Контрольний текст</i>	Написання основного сценарію	Це затверджений технологічний документ, що містить вивірений, науковий та повний зміст інформації з певної теми.
<i>Портфель екскурсовода</i>	Матеріали, ілюстрації, карти	Комплект методичних матеріалів
<i>Методичні прийоми</i>	Визначення способів подачі	Інтерактивна форма проведення
<i>Техніка ведення</i>	Відпрацювання голосу, поведінки	Ефективне спілкування з аудиторією
<i>Методична розробка</i>	Структурований опис екскурсії	Документ для проведення занять
<i>Індивідуальний текст</i>	Авторська версія розповіді	Це персоналізований конспект або картки з ключовими датами, цитатами та матеріалами, створений на основі контрольного тексту.

ЕТАП 3. ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ ЕКСКУРСІЇ ПРИНЦИПАМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Сталий розвиток туризму передбачає збалансоване поєднання екологічних, соціальних та економічних інтересів з метою збереження природної й культурної спадщини для майбутніх поколінь. Розроблена екскурсія по Волині має відповідати основним принципам сталого розвитку та інтегрувати їх у зміст, маршрут і методика проведення.

3.1. Екологічна складова сталого розвитку

Екологічний аспект екскурсії спрямований на мінімізацію негативного впливу на довкілля та формування екологічної свідомості екскурсантів.

У процесі розробки екскурсії мають бути враховані такі принципи:

- використання існуючої туристичної інфраструктури (екологічні стежки, оглядові майданчики, облаштовані маршрути);
- обмеження масового відвідування вразливих природних територій (болота, прибережні зони озер);
- дотримання правил перебування в національних природних парках;
- акцент на пояснювальній ролі екскурсовода, а не на активному втручанні в природне середовище.

Під час екскурсії увага туристів звертається на проблеми:

- збереження водних ресурсів Шацьких озер;
- захисту флори і фауни Волинського Полісся;
- відповідальної поведінки туристів у природному середовищі (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Реалізація екологічної складової в екскурсії

Елемент екскурсії	Як реалізовано екологічний принцип
Вибір об'єктів	Обрані природні пам'ятки з контрольованим доступом
Маршрут	Пролягає через облаштовані дороги та стежки
Показ об'єктів	Без порушення природних ландшафтів
Зміст розповіді	Акцент на екологічній цінності та охороні природи

3.2. Соціальна складова сталого розвитку

Соціальна складова екскурсії спрямована на збереження культурної ідентичності регіону, підтримку історичної пам'яті та формування толерантного ставлення до культурного різноманіття.

У розробленій здобувачами освіти екскурсії соціальний аспект має реалізуватися через:

- висвітлення мультикультурної історії Волині (українці, поляки, євреї, литовці);
- ознайомлення з різними релігійними традиціями (православ'я, католицизм, юдаїзм);
- демонстрацію ролі видатних постатей (Леся Українка) у формуванні національної культури;
- використання місцевих легенд, усних спогадів, фольклору.

Екскурсія сприяє:

- формуванню почуття поваги до культурної спадщини;
- розвитку міжкультурного діалогу (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Соціальна значущість екскурсії

Соціальний аспект	Прояв у екскурсії
Культурна ідентичність	Висвітлення волинських традицій та звичаїв
Історична пам'ять	Показ пам'яток різних історичних епох
Мультикультурність	Розповідь про співіснування різних етносів
Освітня функція	Поглиблення знань з історії та культури
Виховний ефект	Формування толерантності та поваги

3.3. Економічна складова сталого розвитку

Економічний аспект сталого туризму передбачає підтримку місцевої економіки без виснаження ресурсів. Розроблена здобувачами екскурсія створює умови для розвитку малого бізнесу та туристичної інфраструктури Волині.

Екскурсія сприяє:

- залученню туристів до місцевих музеїв, етнографічних комплексів;
- використанню послуг локальних гідів та екскурсоводів;

- популяризації місцевих ремесел, сувенірної продукції
- розвитку зеленого туризму та сільських садиб.

Таким чином, кошти, отримані від туристичної діяльності, залишаються в регіоні та сприяють його соціально-економічному розвитку (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Економічні переваги екскурсії

Напрямок підтримки	Приклад реалізації
Місцевий бізнес	Відвідування музеїв, садиб, ярмарків
Зайнятість населення	Робота гідів, музейних працівників
Туристична інфраструктура	Популяризація маршрутів Волині
Регіональний розвиток	Зростання туристичної привабливості
Сталий дохід	Без надмірного навантаження на ресурси

ЕТАП 4. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

4.1. Висновки

У ході виконання індивідуального навчально-дослідного завдання було розробити оглядову чи тематичну екскурсію по Волині з урахуванням її природно-ресурсного потенціалу та мультикультурної історичної спадщини.

Екскурсія:

- має поєднувати природні, історико-культурні та етнографічні об'єкти;
- відповідати принципам сталого розвитку;
- мати пізнавальну, виховну та практичну цінність;
- може бути використана в навчальній та туристичній практиці.

Розроблений маршрут і методичне забезпечення дозволять ефективно проводити екскурсію для різних цільових аудиторій.

4.2. Рекомендації

З метою подальшого вдосконалення екскурсії доцільно:

1. Розширити маршрут за рахунок нових природних та культурних об'єктів Волині.
2. Використовувати інтерактивні елементи (квести, аудіогіди, мобільні додатки).

3. Залучати місцеві громади до розробки та проведення екскурсій.
4. Посилити екологічну складову шляхом співпраці з національними парками.
5. Адаптувати екскурсію для різних категорій туристів (школярі, студенти, іноземці).

ОФОРМЛЕННЯ, ПОДАННЯ ТА ЗАХИСТ ІНДЗ

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДЗ) повинна бути виконана відповідно до загальноприйнятих академічних вимог, що забезпечує логічність викладу, наукову коректність і зручність перевірки та оцінювання.

1. Обсяг роботи

Рекомендований обсяг ІНДЗ становить *10–15 сторінок друкованого тексту* (без урахування додатків). Такий обсяг дозволяє повноцінно розкрити тему екскурсії, описати всі етапи її розробки, методичні особливості та оцінку відповідності принципам сталого розвитку.

2. Вимоги до оформлення

Вимоги до оформлення представлено у таблиці 5.1.

Таблиця 5.1

Вимоги до оформлення

Параметри	Вимоги
Обсяг роботи	10–15 сторінок друкованого тексту (без урахування додатків)
Шрифт	Times New Roman, 14 pt
Міжрядковий інтервал	1,5
Поля сторінки	верхнє – 2 см, нижнє – 2 см, ліве – 3 см, праве – 1,5 см
Нумерація сторінок	у правому верхньому куті, починаючи з другої сторінки
Оформлення таблиць і рисунків	підпис таблиці над таблицею/ підпис рисунка під рисунком; посилання в тексті обов'язкове
Цитування	відповідно до академічних стандартів із зазначенням джерела
Мова виконання	українська літературна, науково-офіційний стиль

3. Структура ІНДЗ

ІНДЗ повинне мати чітку та логічну структуру, що включає такі обов'язкові елементи:

Титульна сторінка

Містить назву закладу вищої освіти, кафедру, тему ІНДЗ, ПІБ здобувача освіти, курс, спеціальність, ПІБ викладача, місто та рік виконання роботи.

1. Зміст

Відображає структуру роботи з вказанням сторінок.

2. Вступ

Обґрунтування актуальності теми, мети, завдань і значення екскурсії в контексті сталого розвитку.

3. Основна частина

Складається з логічно побудованих розділів відповідно до етапів виконання ІНДЗ:

- підготовчий етап;
- розробка екскурсії;
- оцінка відповідності принципам сталого розвитку.

Висновки і рекомендації

Узагальнення результатів роботи, формулювання основних висновків і практичних рекомендацій.

4. Список використаних джерел

Має включати:

- наукові та навчальні видання;
- краєзнавчу літературу;
- картографічні матеріали;
- туристичні та офіційні інтернет-ресурси.

Джерела оформлюються відповідно до встановлених бібліографічних стандартів.

Додатки

Можуть містити карти маршруту, фотоматеріали, таблиці, контрольний текст екскурсії, портфель екскурсовода, схеми та презентації.

ЗАХИСТ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ (ІНДЗ)

Захист ІНДЗ має на меті перевірку не лише теоретичної підготовки студента, а й його *практичних навичок екскурсійної діяльності* і проводиться у формі *публічної презентації* тривалістю 7-10 хвилин.

До захисту здобувач освіти готує:

Усну презентацію

Здобувач презентує розроблену тематичну екскурсію у формі *усної доповіді*, у якій коротко висвітлює:

- тему, мету та завдання екскурсії;
- особливості маршруту;
- принципи сталого розвитку, покладені в основу екскурсії;
- практичну цінність роботи.

Візуальний супровід

Доповідь супроводжується мультимедійною презентацією (слайдами), що містить:

- карту маршруту;
- фото екскурсійних об'єктів;
- схеми зупинок;
- короткі текстові пояснення.

Демонстрацію ілюстративних матеріалів

За можливості здобувач освіти може продемонструвати:

- відеофрагменти;
- фотоколажі;
- картографічні матеріали;
- інтерактивні елементи (QR-коди, онлайн-мапи, цифрові маршрути).
- мультимедійну презентацію (10-12 слайдів), що висвітлює тему, мету, маршрут, об'єкти, методику проведення та принципи сталого розвитку;
- короткий усний виступ з аргументованим поясненням вибору об'єктів і логіки побудови маршруту;

- ілюстративні матеріали (карти, фото, відеофрагменти, інтерактивні елементи).

Під час захисту оцінюються:

- рівень володіння матеріалом;
- здатність аргументовано відповідати на запитання;
- вміння презентувати власні результати;
- наукова культура, логіка й мовна грамотність виступу.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час виконання ІНДЗ здобувач освіти повинен дотримуватися принципів *академічної доброчесності*:

- забороняється плагіат, фальсифікація результатів, несанкціоноване запозичення текстів;
- усі цитати, ілюстрації, дані мають супроводжуватися належним бібліографічним посиланням;
- рівень унікальності тексту має становити не менше 80 %.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ІНДЗ

Після виконання ІНДЗ здобувач освіти повинен:

- уміти аналізувати природно-ресурсний і культурний потенціал регіону;
- володіти навичками розробки та методичного обґрунтування екскурсійного маршруту;
- демонструвати розуміння принципів сталого туризму;
- бути здатним розробляти й презентувати власні екскурсії;
- застосовувати сучасні інструменти візуалізації, цифровізації й промоції туристичного продукту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДЗ (МАКСИМУМ – 8 БАЛІВ)

Оцінювання індивідуальної навчально-дослідної роботи здійснюється за комплексною системою критеріїв, що враховує теоретичну підготовку, практичну цінність і рівень презентації результатів (табл. 8.1).

Таблиця 8.1

Оцінювання ІНДЗ

№	Критерій	Максимум балів	Зміст оцінювання
1	Визначення теми, мети, завдань	1	Обґрунтованість, логічність, зв'язок із ресурсним потенціалом регіону
2	Актуальність і науково-методичне обґрунтування	1	Враховання сталого розвитку, якісний добір літератури
3	Розробка маршруту	1	Повнота опису об'єктів, обґрунтування цінності, наявність контрольного тексту
4	Методичне забезпечення	1	Визначення прийомів, техніки ведення, оформлення матеріалів
5	Відповідність принципам сталого розвитку	1	Аналіз екологічної, соціальної, економічної складових
6	Висновки та рекомендації	1	Аргументованість і логічність
7	Оформлення роботи	1	Дотримання вимог, структура, посилання, додатки
8	Презентація та захист	1	Якість доповіді, використання візуальних матеріалів, відповіді на запитання

Загальна оцінка: 8 балів

Підсумкова оцінка формується шляхом сумування балів за всіма критеріями та відображає рівень сформованості професійних компетентностей здобувачів освіти в галузі екскурсійної діяльності.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Аксьонова Н. В. Організація екскурсійної діяльності: навчально-методичний посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 240 с.
2. Богатирьова. Г.А. Екскурсологія : метод. рек. до вивч. дисц. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2021. 54 с.
3. Лисюк Т. В. Інноваційні технології в туризмі : навчальний посібник. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2025. 323 с.
<https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/27634>.
4. Повалій Т. Л. Організаційно-екскурсійна діяльність : конспект лекцій. Суми : Сумський державний університет, 2022. – 173 с.
5. Слатвінська Л. А. Організація екскурсійної діяльності : навчальний посібник. Умань : Візаві, 2022. – 205 с.
6. Торяник В. М., Хрідочкін А. В., Джинджоян В.В. Екскурсологія : підручник. За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, В.О. Негодченка. Дніпро : ДГУ, 2022. 370 с.
7. Чернишова Т.М. Організація екскурсійної діяльності: навчальний посібник. Житомир: Поліський національний університет, 2022. 160с.
8. Лисюк Т.В., Терещук О.С., Білецький Ю.В. Перспективи розвитку екскурсійної діяльності у зв'язку із посиленням інтеграційних процесів на українсько-польському прикордонні. *Економіка та суспільство*. 2022. №41. URL: <http://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-1>.
9. Лисюк Т.В., Терещук О.С., Білецький Ю.В. Віртуальні екскурсії – інноваційний напрям у туристичній діяльності Волині. *Економіка та суспільство*. 2023. №53. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-44>.
10. Лисюк Т.В., Мірошніков Д.Г. Скансени України – інноваційний напрям музейного туризму. *Географічний часопис Волинського*

- національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк. 2023. №1 (2). С. 86-95. DOI: <https://doi.org/10.32782/geochasvnu.2023.1>.
11. Лисюк Т.В., Ройко Л.Л., Терещук О.С. Історичні музеї як інституції пам'яті в інноваційно-цифровій екскурсійній діяльності України. *Географічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк, 2024. № 3 (3). С.134–143. DOI : <https://doi.org/10.32782/geochasvnu.2024.3.14>.
 12. Лисюк Т.В., Семенюк О.Ю. Сталий розвиток у сфері туризму і рекреації: інноваційні технології та екологічні підходи. *Економіка та суспільство*. 2025. № 73. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5824> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-28>.
 13. Лисюк Т.В., Костів Б.Т. Інноваційні підходи до цифровізації екскурсійної діяльності в умовах трансформації туристичного простору. *Економіка та суспільство*. 2025. № 74. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5971> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-34>.
 14. Лисюк Т.В. Екскурсологія у цифрову епоху: методологічні підходи та практичні інновації. *Економіка та суспільство*. 2025. № 75. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6117/6059> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-27>.
 15. Лисюк Т.В. Екскурсійна діяльність як засіб популяризації мультикультурної історичної спадщини Волині. *Економіка та суспільство*. 2025. № 76. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6269> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-53>

Додаткова

1. Імена Луцька: сторінка у соціальній мережі Фейсбук. URL: <https://www.facebook.com/ImenaLutska/>.
2. Захарчук О.С, Лисюк Т.В. Туристично-екскурсійна діяльність як перспективний напрям популяризації мультикультурної історичної спадщини регіону. *Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Луцьк, 16 травня 2024 р.) / відпов. ред. Л.В. Ільїн. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2024. С. 19-23.
3. Лисюк Т.В., Терещук О.С., Демчук О.А. Екскурсійна діяльність у Волинській області в умовах пандемії. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка: Науковий журнал. Вип.7. Херсон : Видавничий дім «Гельвестика», 2021. С.73-81. DOI: <http://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.7.9>.
4. Лисюк Т.В., Терещук О.С., Білецький Ю.В. Організація туристичних подорожей на ринку туристичної індустрії в умовах COVID-пандемії. *Економіка та суспільство*. 2021. № 28. URL: <http://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-27>.
5. Лисюк Т.В. Екскурсійна діяльність на Волині. *Сучасні трансформації сервісної економіки: туризм, рекреація та комерційні послуги*: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Мукачєво, 29-30 вересня 2022 р.) – Мукачєво: МДУ, 2022. С 13-15.
6. Лисюк Т.В., Ройко Л.Л., Білецький Ю.В. Інноваційні інформаційно-комунікативні технології у сфері туризму. *Економіка та суспільство*. 2022. №43. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-26>
7. Лисюк Т.В. Цифрова трансформація в індустрії туризму. *XII*

- Міжнародна науково-практична конференція математика. Інформаційні технології. Освіта.* (Луцьк-Світязь, 2 – 4 червня 2023 р.)
Луцьк: ВНУ, 2023. С. 110-112.
8. Лисюк Т.В, Ройко Л.Л, Горяєва А.І. Інноваційні інформаційні процеси у розвитку туристичного сектору України. *Економіка та суспільство*. 2024. No 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-60>
 9. Лисюк Т.В. Інноваційні екскурсійно-музейні послуги на туристичному ринку України. *Світ наукових досліджень. Випуск 28: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції* (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 21-22 березня 2024 р.) / за ред. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. Тернопіль: ФОП Шпак В.Б. 2024. 191 с.
 10. Семенюк О.Ю, Лисюк Т.В. Цифрові технології як каталізатор інновацій у туризмі: від маркетингу до управління досвідом клієнтів. *Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів* : матер. ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 08–09 листопада 2024 р.) / за ред. Ю. М. Барського, В. Й.Лажніка. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2024. С.208-212.
 11. Лисюк Т. В. Цифрові технології у сфері туризму: сучасні рішення та майбутні тренди. *Сучасні тенденції розвитку індустрії туризму та гостинності: глобальні виклики* : матер. Міжнар. науково-практ. конф., (15 квітня 2025 року м. Харків) / Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетоваю. Харків, 2025. С. 296-299.
 12. Микола Головань та його химери: історія легенди Луцька. URL: <https://lutsk.rayon.in.ua/topics/384270-mikola-golovan-ta-iogo-himeri-istoriialegeri-lutska> (дата звернення: 20.01.2026).
 13. Паньків Н., Гуменяк В. Діджиталізація туристичних маршрутів в Україні: сучасний стан та тенденції розвитку. *Development Service Industry Managemen.* 2024. No 1. С. 253–267. [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5\(37\)7](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5(37)7).

14. Писарева І., Яловнича К. Сталий розвиток туризму в цифрову епоху: розвиток смартдестинацій. Економіка та суспільство. 2024. No 69. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-104>.

Інтернет-ресурси

1. Галузеві стандарти. **Перелік національних стандартів сфери туризму.** [Електронний ресурс]. URL: <https://surl.li/gummtq> (дата звернення: 20.01.2026).
2. Громадська спілка «Всеукраїнська асоціація гідів». Офіційний сайт [Електронний ресурс]. URL: <https://uaguides.com/> (дата звернення: 20.01.2026).
3. Державне агентство розвитку туризму України. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. URL: <https://surl.li/pqevpo> (дата звернення: 20.01.2026).
4. ДСТУ 28681.1-95 Туристсько-екскурсійне обслуговування. Проектування туристських послуг. [Електронний ресурс]. – URL: <https://surl.li/zzerwc> (дата звернення: 20.01.2026).
5. ДСТУ 28681.3-95 Туристично-екскурсійне обслуговування. Вимоги щодо забезпечення безпеки туристів і екскурсантів. [Електронний ресурс]. – URL: <https://surl.li/ozhbws> (дата звернення: 20.01.2026).
6. ДСТУ EN 15565:2016 «Туристичні послуги. Вимоги до професійної підготовки та кваліфікаційних програм для гідів» (EN 15565:2008, IDT). [Електронний ресурс]. URL: <https://surl.li/pqevpo> (дата звернення: 20.02.2026).
7. Громадська спілка «Всеукраїнська асоціація гідів». [Електронний ресурс]. URL: <https://uaguides.com/> (дата звернення: 20.01.2026).
8. Закон України «Про туризм» від 15.01.2015 № 124–VIII. URL: [Електронний ресурс]. URL: <https://surl.li/cc/zxlmwk>. (дата звернення: 20.01.2026).
9. Про охорону культурної спадщини [Електронний ресурс] : Законом

- України // Верховна Рада України. – Чинний. [Електронний ресурс].
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1805-14> (дата звернення:
20.01.2026).
10. Природно-заповідний фонд України. [Електронний ресурс]. URL:
<http://www.pzf.in.ua/index.php/lmm-look> (дата звернення: 20.01.2026).
11. Сторінка курсу «Екскурсологія» на платформі Moodle Волинського
національного університету імені Лесі Українки [Електронний ресурс].
URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/> (дата звернення: 20.01.2026).
12. Туристичні гідни. Навчальний курс Академії НТОУ. [Електронний
ресурс]. URL: <https://academy.nto.ua/tourismguides.html> (дата
звернення: 20.01.26).

Навчально-методичне видання

Лисюк Тетяна Василівна

ЕКСКУРСОЛОГІЯ

методичні рекомендації до виконання ІНДЗ для здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності ІЗ «Туризм та
рекреація» освітньо-професійної програми «Туризм